ماڵئاوایی ئەدەبی ئەدیبێکی وەرگێڕی سلێمانی، مامۆستا ئەحمەد بەرزنجی لەتەمەنی ٧٤ ساڵیدا کۆچی دوایی کرد

هەڤدەم ــ سلێمانی: ئەحمەد بەرزنجی ٧٤ ساڵی لە نەخۆشخانەی ئەلبەرەکەت لە سلێمانی کۆچی دوایی کرد. ئەو ماوەیەکی درێژە لە کۆلێژی زانستە مرۆڤایەتییەکان وەک مامۆستا وانەی وەرگێڕان دەگوترێتەوە. بنەماڵەکەی ڕایگەیاند کە ئامادەکاری ئاشتەواکردن و پرسەی ئەو لە هۆڵی ئاشتی لە گۆڕەپانی ئازادی ئەنجام دەدرێت.

بنەماڵەی مامۆستا بەرزنجی ڕایگەیاند کە ئەو ساڵانی دوایی تەنها لەگەڵ کتێب و کاغەزدا ژیاوە و زۆربەی کاتەکانی لە ماڵەوە بەسەر دەبرد. کوڕەکەی ڕەبوار بەرزنجی ڕایگەیاند کە باوکی هەرگز باسی کێشەکانی نەکردووە و هەمیشە پێی وتووە کە وشە کاتێک دەبێتە کێشە کە کەس نایخوێنێتەوە. ئەو ڕایگەیاندنە لە ژوورێکی ئارام و بە ڕووناکی کەم درا، کە بەشێک لە هاوڕێکانی تێیدا دانیشتبوون و زۆربەیان بە چاو فرمێسک بوون.

مامۆستا ئەحمەد بەرزنجی ساڵی ١٩٥١ لە شارۆچکەی دارەبیرەم لە دایک بووە و دوای تەواوکردنی خوێندنی سەرەتایی و ناوەندی لە سلێمانی، بۆ خوێندن چووە بۆ کۆلێژی زانستە مرۆڤایەتییەکان و ماوەی دە ساڵ لەوێ وانەی وەرگێڕان وەرگرتووە. دوای گەڕانەوە بۆ سلێمانی، ماوەی ٣٢ ساڵ لە کۆلێژەکە وانەی وەرگێڕان وتووەتەوە و زۆرێک لە وەرگێڕە گەنجەکانی ئەو سەردەمە لە ژێر دەستی ئەو ڕاهێنراون. کتێبی وەرگێڕدراوی ئەو نزیکەی ١٤ کتێبە، کە زۆربەیان لە ڕۆمانی ئەدەبی و چیرۆکی کورتن و لە ساڵانی ٨٠ی سەدەی ڕابردوودا چاپ کراون.

ئەحمەد قەرەداغی، کە ئێستا لە هەولێر کار دەکات و پێشتر شاگرد بووە لای مامۆستا، ڕایگەیاند کە مامۆستا زۆر جار ڕەخنەی لە وەرگێڕانەکانی خۆی دەگرت و دەیوت کە یەکەم جار کە وەرگێڕدراوەکەت چاپ دەکەیت، دەبێ بە تەواوی لە بیر بکەیت و دووبارە دەستپێ بکەیتەوە. ئەو ڕایگەیاند کە ئەو ڕەخنەیە وای لێکردووە کە ئەو ئەمڕۆ ڕەخنە لە کەسانی تر بگرێت و ڕەخنەش وەربگرێت بە شێوەیەکی ئارام.

بڕیاری ئەنجامدانی ئاشتەوا و پرسەی ئەو لە هۆڵی ئاشتی لە گۆڕەپانی ئازادی، کە ئەو هۆڵە ٤٢٠ کورسی هەیە، لە لایەن کۆمەڵەی وەرگێڕانی کوردی و کۆلێژی زانستە مرۆڤایەتییەکان ڕاگەیەندراوە. ئامادەکاری هۆڵەکە لە ڕۆژی ٧ی ئەم مانگەدا دەستی پێکردووە و بەرپرسانی هۆڵەکە ڕایانگەیاندووە کە ٦٠ کورسی تایبەت بۆ خێزانی مامۆستا دانراوە و کورسییەکانی تریش بە شێوەی ئازاد دابەش کراون.

بەڕێوەبەری کۆلێژی زانستە مرۆڤایەتییەکان، پرۆفێسۆر کامەران عەلی ڕەشید، ڕایگەیاند کە کۆلێژەکە ڕۆژی ٩ی ئەم مانگە کۆبوونەوەیەکی تایبەت لە هۆڵەکە ئەنجام دەدات بۆ ئەوەی بڕیار لەسەر چۆنیەتی بەشداری فاکەڵتی و بەشەکانی کۆلێژەکە بدرێت. وتیشی کە ئەو کۆبوونەوەیە کراوەیە بۆ هەموو ئەو کەسانەی کە دەیانەوێت قسە بکەن و یادەوەری خۆیان بگێڕنەوە.

ئەحمەد قەرەداغی ڕایگەیاند کە ئەو ئامادەکاری بۆ وانەیەکی تایبەت دەکات کە ناوی لێناوە «وانەی کۆتایی لە وەرگێڕانەوە»، کە تیایدا هەوڵ دەدات هەندێک لە ڕەخنەکانی مامۆستا بەرزنجی بخوێنێتەوە و ڕوونکردنەوەی لەسەر بکات. وتیشی کە ئەو وانەیە ڕۆژی ٢٨ی ئەم مانگە لە کۆتایی کۆبوونەوەکەدا پێشکەش دەکرێت و هەموو ئامادەبووانی تیایدا بەشدار دەبن.

بەڕێوەبەری کۆلێژی زانستە مرۆڤایەتییەکان ئاماژەی بە ئامادەکاری بۆ ئەرشیفێکی دیجیتاڵی کرد کە هەموو وەرگێڕدراوەکانی مامۆستا بەرزنجی تیایدا کۆ دەکرێتەوە و بە ئینترنێت بڵاو دەکرێتەوە بۆ ئەوەی خوێندکاران و توێژەران بتوانن سوودی لێی وەربگرن بە بێ پارە دان. ئەو پرۆژەیە لە لایەن کۆمپانیایەکی خۆماڵییەوە جێبەجێ دەکرێت و ماوەی ٦ مانگ دەخایەنێت.

هاوڕێیەکی نزیکی مامۆستا، کە ناوی خۆی داوای کرد نەنووسرێت، ڕایگەیاند کە مامۆستا ئەو ڕۆژانەی کۆتایی زۆر بە دڵخۆشی باسی ئەو پرۆژەیە دەکرد و دەیوت دەیەوێت پێش مردنی ئەو کتێبانەی کە وەرگێڕدراون ببینێت کە چاپ کراون. ئەو هاوڕێیە وتی کە مامۆستا تەنها جارێک گلەیی کرد کە کەس بە تەواوی ئەوە نازانێت چەند کتێبی وەرگێڕاوە، بۆیە ئەو پرۆژەیە بە تایبەتی دامەزراوە بۆ ئەوەی ئەو ژمارەیە ڕوون بکرێتەوە.

ئەحمەد قەرەداغی وتیشی کە ئەو وانەی کۆتایی کە ئامادەی کردووە تەنها لەسەر وەرگێڕان نییە، بەڵکو لەسەر ئەوەشە کە چۆن دەبێ وەرگێڕ لە کاتی کاردا بیر بکاتەوە. وتی کە مامۆستا جارێک پێی وتووە کە وەرگێڕ وەک ئاوێنەیە وایە، دەبێ هیچ نیشان نەهێڵێت لەسەر ڕووی ئاوێنەکە، بەڵام ئەو ڕەخنەیە لە خۆی دەگرێت کە زۆر جار وەرگێڕ خۆی دەکاتە بەشێک لە دەقەکە.

ئەحمەد قەرەداغی وتیشی کە ئەو ئامادەکاری بۆ ئەوە دەکات کە وانەکە بە ئینگلیزی و کوردی پێشکەش بکرێت، لەبەر ئەوەی چەند کەسێکی دەرەوەی وڵات داوایان کردووە کە ئەو وانەیە وەربگێڕدرێتە سەر زمانەکانی تر. وتی کە ئەو کارە لە ماوەی ٦ هەفتەدا تەواو دەبێت و دوای ئەوە لینکێکی بۆ دەنێرێت بە هاوڕێکانی لە دەرەوەی وڵات بۆ ئەوەی ڕەخنەیان لێی بگرن پێش بڵاوکردنەوەی کۆتایی.

ئەحمەد قەرەداغی وتیشی کە ئەو وانەیە ڕۆژی ٢٨ی ئەم مانگە لە کۆتایی کۆبوونەوەکەدا پێشکەش دەکرێت و هەموو ئامادەبووانی تیایدا بەشدار دەبن. وتی کە ئەو ڕۆژە هۆڵەکە بە تەواوی پڕ دەبێت و کورسییەکانی تریش لە دەرەوەی هۆڵەکە دادەنرێن. وتی کە ئەو ڕۆژە کۆتایی بە کۆبوونەوەکە نەهێنرا و درێژە دەکێشێت بۆ ڕۆژی داهاتوو، کە ئەمەش ئەوە دەگەیەنێت کە کێشەکە زۆر گرنگە و پێویستی بە کات هەی